

**แนวปฏิบัติการจ่ายค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
เพื่อเป็นค่าจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน
ตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ปีงบประมาณ 2568**

กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ให้ความสำคัญกับการดูแลกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านบริการสุขภาพและสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสมและทั่วถึง เพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ในปีงบประมาณ 2568 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยบูรณาการแผนงานการจ้างงานในระดับชุมชนเพื่อเป็นการเสริมสร้างระบบสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2568 มีมติเห็นชอบอนุมัติโครงการค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยมีมอบหมาย สปสช.เป็นหน่วยงานดำเนินการ ต่อมา การประชุมคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2568 มีมติเห็นชอบหลักการแนวทางการบริหารค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้มีภาวะพึ่งพิง เพื่อการจ้างงานผู้ช่วยเหลือดูแล ตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล พ.ศ. 2568

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายฯ และสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ที่ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สปสช. จึงจัดทำแนวปฏิบัติการจ่ายค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงเพื่อเป็นค่าจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลในชุมชน ตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ปีงบประมาณ 2568 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนได้รับการดูแล (เป้าหมาย 106,807 ราย) ผู้ดูแลและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- 2) เพื่อให้เกิดการจ้างงานผู้ช่วยเหลือดูแล และสร้างรายได้เกิดการหมุนเวียนระบบเศรษฐกิจในชุมชน (เป้าหมาย 18,587 ราย)

2. นิยาม

ผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน หมายความว่า บุคคลที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง หรือหลักสูตรอื่นที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการประเมินว่ามีภาวะพึ่งพิงตามประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเกี่ยวกับการจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน

3. ระยะเวลาดำเนินงาน

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินการทำสัญญาจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายในวันที่ 30 กันยายน 2568 โดยสัญญาจ้างครอบคลุมระยะเวลาการจ้างงานเป็นเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นสัญญา
- 2) การดำเนินการจ้างงานผู้ช่วยเหลือดูแลในชุมชนครอบคลุมระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2568 ถึง 30 กันยายน 2569

4. หน่วยงานที่ดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ที่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และร่วมจัดบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

5. หลักเกณฑ์การจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลในชุมชน

5.1 หลักการใช้งบประมาณ

1) การจ้างงานผู้ช่วยเหลือดูแล ตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นการจ่ายค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ที่นอกเหนือจากงบกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในส่วนของค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

2) เป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และ อปท.ไม่ต้องสมทบเงินเพิ่มเติม

5.2 แนวทางการจ้างงาน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการเบิกค่าใช้จ่าย และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการกำหนดกิจการที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทั้งนี้ ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล พ.ศ. 2568

5.3 คุณสมบัติของผู้ช่วยเหลือดูแลที่มีสิทธิรับค่าจ้าง

1) ผ่านการอบรมตามหลักสูตรของกรมอนามัยหรือหลักสูตรผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงหรือหลักสูตรอื่นที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

2) จะต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ หรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยได้รับค่าตอบแทนหรือค่าป่วยการเป็นการประจำ

3) มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือดูแลเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนของ อปท.นั้น

5.4 ขอบเขตการให้บริการของผู้ช่วยเหลือดูแล

1) ผู้ช่วยเหลือดูแลในชุมชน มีหน้าที่ช่วย อปท.ในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ตามแผนการดูแลรายบุคคล (Care plan) ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง แต่ละรายภายใต้การกำกับของผู้จัดการการดูแลด้านสาธารณสุข (Care manger)

2) การให้บริการเป็นไปตามแนวทางการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือคู่มือเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

5.5 อัตราการจ้างผู้ช่วยเหลือดูแล

แนวปฏิบัติการจ่ายค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อเป็นค่าจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ผู้ช่วยเหลือดูแล ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้การดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ตามแผนการดูแลรายบุคคล (Care plan) จะได้รับค่าจ้างจากเงินที่กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ได้รับจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในส่วนที่เป็นค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ในอัตรา ดังนี้

1) จ่ายไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน รวมไม่เกิน 60,000 บาท ต่อ 12 เดือน ให้แก่ผู้ช่วยเหลือดูแล ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลาง 70 ชั่วโมง ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจากหน่วยงานภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้องรับรอง

2) จ่ายไม่เกิน 6,000 บาทต่อเดือน รวมไม่เกิน 72,000 บาท ต่อ 12 เดือน ให้แก่ผู้ช่วยเหลือดูแล ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลาง มากกว่า 70 ชั่วโมง ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจากหน่วยงานภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้องรับรอง

6. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ลำดับ	ขั้นตอน	วิธีการดำเนินงาน
1	การสำรวจผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน	อปท. ร่วมกับ CM ของหน่วยบริการ สำรวจผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงทั้งรายเดิมและรายใหม่ 1. กรณีพบว่า ผู้มีภาวะพึ่งพิงยังไม่มีผู้ช่วยเหลือดูแล ให้ อปท. ดำเนินการจัดหาผู้ช่วยเหลือดูแล ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขการจ้าง และเข้าสู่ระบบการจ้างงานตามนโยบาย เพื่อให้การดูแลแก่กลุ่มเป้าหมาย 2. กรณีพบว่า ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงรายในพื้นที่ทั้งหมดได้รับการดูแลจากผู้ช่วยเหลือดูแลครบแล้ว เพื่อให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานกับ CM ในการทบทวนภาระงานของผู้ช่วยเหลือดูแลรายเดิม และปรับตารางการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลเพิ่มเติมตามนโยบาย โดยไม่ให้เวลาการดูแลซ้ำซ้อนกัน (ดย. การปรับตารางปฏิบัติงาน ตามตารางที่ 1)
2	การทำสัญญาจ้าง	1. อปท. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง CG ให้เป็น CG เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนของ อปท. 2. อปท.ดำเนินการจัดทำสัญญาจ้างผู้ช่วยเหลือดูแลฯ ตามนโยบายฯให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กันยายน 2568 สัญญาจ้างครอบคลุมเวลาจ้างงาน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นสัญญา 3. ให้ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ ที่รับการจ้างเปิดบัญชีเงินฝาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เพื่อรับโอนค่าจ้างงานตามสัญญาจ้าง อัตราการจ้าง 60,000 -72,00 บ./คน/ ปี

ลำดับ	ขั้นตอน	วิธีการดำเนินงาน
3	การเตรียมความพร้อมก่อนโอนค่าจ้าง	1. อปท.บันทึกข้อมูลการจ้างงานผ่านโปรแกรม https://ltcnew.nhso.go.th/ เพื่อ สปสช.เตรียมการโอนค่าจ้างให้กับผู้ช่วยเหลือดูแลฯ ดังนี้ 1) หนังสือขอสันนิษฐานค่าบริการและยินยอมให้ สปสช.ดำเนินการจ่ายเงินที่ อปท.พึงได้รับ ให้กับผู้รับเงิน (ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ) แทน อปท. 2) สำเนาสัญญาจ้างงาน 3) สำเนาหน้าสมุดบัญชีเงินฝาก ธ.ก.ส.ของผู้ช่วยเหลือดูแลฯ 4) หลักฐานผ่านการอบรม ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ 5) PID ของผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่มอบหมายให้กับผู้ช่วยเหลือดูแลฯ 2. สปสช.เขตตรวจสอบความถูกต้องของสัญญา
4	การให้บริการ	1. ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ ให้บริการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงตาม care plan ภายใต้การกำกับดูแลของ CM 2. อปท.จัดให้มีการลงตารางการปฏิบัติงานของผู้ช่วยเหลือดูแลฯให้เหมาะสมกับลักษณะงาน และสถานที่ปฏิบัติงาน 3. ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ รายงานผลการให้บริการรายเดือน แก่ อปท.
5	การบันทึกโปรแกรมเพื่อเบิกจ่าย	อปท.ตรวจรับงาน และบันทึกเอกสารตรวจรับงานผ่านโปรแกรม https://ltcnew.nhso.go.th/ เป็นรายเดือนเพื่อขอรับการโอนค่าจ้างให้กับผู้ช่วยเหลือดูแลฯ
6	การโอนค่าจ้าง	สปสช.โอนค่าจ้างเป็นรายเดือนให้กับผู้ช่วยเหลือดูแลฯ ทั้งนี้ เมื่อ อปท. ส่งข้อมูลขอรับค่าจ้างแล้ว ให้เก็บหลักฐานการจ้างและตรวจรับงาน เพื่อการตรวจตรวจสอบ
7	การติดตามผลการดำเนินงาน	สปสช.ร่วมกับ อปท. และกองทุนท้องถิ่นฯ ตรวจสอบผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ สปสช. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายฯ ดังนี้ 1. รายงานจำนวน ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ ที่ได้รับการจ้างงาน (เป้าหมาย 18,587 คน) 2. รายงานจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่ได้รับการดูแล (เป้าหมาย = 106,807 คน) 3. รายงานจำนวนงบประมาณการจ้าง ผู้ช่วยเหลือดูแลฯ 4. รายงาน อปท.ที่ดำเนินการจ้างงาน

บัญชีลงเวลาการปฏิบัติงานของ CG

ตามโครงการค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล พ.ศ. 2568

ชื่อ-สกุล(CG).....

เทศบาล...../องค์การบริหารส่วนตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ประจำเดือน.....

วัน เดือน ปี	สถานที่ปฏิบัติงาน	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1 ต.ค.2568	บ้านเลขที่.....หมู่.....	07.30 น.	ก.	16.30 น.	ก.	

รวมเวลาการปฏิบัติงาน.....วัน.....คิดเป็นเงิน.....บาท(.....)

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง ปลัด...../CM/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Care giver)

เทศบาล...../องค์การบริหารส่วนตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ประจำเดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-สกุล(Care giver).....

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาการดูแล	จำนวนการ ปฏิบัติงาน (ชั่วโมง/นาที)	ลงชื่อ CG	ลงชื่อผู้รับรอง (ตรวจรับ)
1 ต.ค.2568	การประเมินสัญญาณชีพ นาย/นาง.....	7.30 - 8.00 น.	30 นาที		
	ช่วยเหลือในการรับประทานอาหาร	8.00 - 9.00 น.	1 ชม.	ลงชื่อ	ลงชื่อ
	ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	9.00 - 10.00 น.	1 ชม.		
	ดูแลจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน	10.00 - 11.30 น.	1 ชม.		
	ประเมินสัญญาณชีพ นาย/นาง.....	13.00 - 13.30 น.	30 นาที		
	ช่วยเหลือดูแลเรื่องยา	13.30 - 14.30 น.	1 ชม.		
	ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	14.30 - 15.30 น.	1 ชม.	ลงชื่อ	ลงชื่อ
	ดูแลจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน	15.30 - 16.30 น.	1 ชม.		
2 ต.ค.2568					

(ลงชื่อ)..... ผู้รับรอง

(.....)

ตำแหน่งปลัด.../CM...../เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย.....

แบบรายงานการเบิกค่าตอบแทนผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Care giver) ของเทศบาล...../องค์การบริหารส่วนตำบล.....

ประจำเดือน.....พ.ศ.

ของเทศบาล...../องค์การบริหารส่วนตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่	ชื่อ-สกุล	พต./อบต.	วัน/เดือน/ปี(เริ่มและ สิ้นสุดการปฏิบัติงาน)	จำนวนผู้สูงอายุที่มี ภาวะพึ่งพิงที่ดูแล	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน (จำนวนวัน)	การเบิกจ่ายค่าตอบแทนCG (บาท)	หมายเหตุ
1	ก.	B	1 ต.ค.68 – 31 ต.ค.68	4	20 วัน	5,000 บาท	
2							

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่งนายกเทศมนตรี...../นายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....

ตัวอย่างการจัดตารางปฏิบัติงานเพื่อเสริมการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงโดยการจ้างผู้ช่วยเหลือดูแล
โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจในการปฏิบัติงานในช่วงเวลาไม่ซ้อนทับ CG รายเดิม

(A) (B) (C)

ลำดับ	ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง	กลุ่ม	จำนวนครั้งที่เข้าดูแล	เวลามาตรฐานการดูแล	จำนวนเวลาที่ CG คนปัจจุบันใช้กับดูแล	ส่วนต่างจากเวลามาตรฐานให้ CG ตามโครงการจ้างฯ เข้าเสริมการดูแล
1	นายแดง	กลุ่ม 1	2 ครั้ง/ เดือน	ครั้งละ 2 ชม.	1 ชม.	1 ชม.
2	นายดำ	กลุ่ม 2	1 ครั้ง/ สป.	ครั้งละ 4 ชม.	2 ชม.	2 ชม.
3	นางเขียว	กลุ่ม 3	1 ครั้ง/ สป.	ครั้งละ 4 ชม.	2 ชม.	2 ชม.
4	นางขาว	กลุ่ม 4.2 ใกล้เสียชีวิต	2 ครั้ง/ สป.	ครั้งละ 4 ชม.	2 ชม.	2 ชม.
รวม		4 คน		14 ชม.	8 ชม.	8 ชม.

CD กระดาษชำระสุก

- ลูกรดขี้ฉะ 4 คน ต่อวัน เช้า ๑ ครั้ง ๒ ขวด
เพิ่มเวลา 20 วัน ต่อเดือน
- ทุจริตงาน 20 วัน ต่อเดือน เดือนไหน วันหยุดเยอะ ให้ ทุจริตงาน
ในวันหยุดด้วย ให้ครบ 20 วัน

09.30

- วัน ทุจริต / วัน / วัน / วัน
- วัน ทุจริต / วัน / วัน / วัน

- 6 วัน ทุจริต 09.30 ข.